

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ra i Mårdaltes, och det sednare i Elefsjö Sotnar, jämte väl Skårum et halst, uti Nedwägs Härad och Kölabys Soten, alla uti Elfsborgs Län belägne.

Ufwen kommer den 29 October uti Gåstgö waregården Gökhem, i Skaraborgs-Län, at igenom auctiön aflätas, Fräse-Hemmanet Wahlberg och Storegården et halst, hwilket til almän kundskap härmed lemnat warder.

En skickelig person, som förstår Landt-hushållning, och efter goda witnesböcker förwalta Inspectoris eller Fogde-syssla, söker nu til Michaelis-tiden en dylik lägenhet; eller ock at genast antagas som Skrifware. Underrättelse fås på Tryckeriet.

Om någon skulle wara hågad, at tilhandla sig spring-baggar, 2, 3, och 4 år gamla, sålne efter Spaniske baggar och får, bekommes underrättelse där detta tryckes.

Hos Fru Kullman finnes nyligen inkommet saltat oxe-kött i hela och halfwa tunnor, jämte smör i sjerdingar och åtringar.

Hos Herr Johan Anderssen finnes smör och extra god ost, inkommen från Flensburg.

En wäl conditionerad, öfvertäkt och fyrstiftad wagn är til salu för billigaste pris, hos Bundermakaren Eneroch. Likaledes en ny chaise i Wänerbergiska huset på Sillegatan.

Om någon åstundar en octant, uti godt stånd och wäl förwarad; kan samma sjömans-instrument erhållas hos Madame Schäl wid Stigberget.

* * * *

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 25 September 1762.

Fortsättning af samvalret om Stadsman- na-närningar.

Men jag fördjupar mig, och kommer så långt ifrån mit ämne, at jag ej hittat tillbaka. Detta gör aldrig an: jag skyndar til Stadsboarne igen, och där möter mig

1) **Ang-Storfelen.** Nu tror mången mig wara hufvudyd. Jag wet, at man omögeligen wil tåla Landtmanna-närning hos Stadsboen. Förlåt mig, witre Läsare: jag wil ej disputera, men wäl wisa följderna. Jag låtter det fall, at en Stad har en sextonde-dels mil til det stället, dit warorna kola hemtas från fartygen: han har wäl några tunnelands egendom, men där warer intet gräs. Det är förbudet Hemmansbrukare, at föra sit hö från grunden. Inge åkare äga så starke hästar, at de kunna ufstå dag från dag, at lossa och lasta, ej heller så många, at de förstå til flera fartyg. I bästa sjöfartstiden hafwa nästgränsande bönder, at göra med

Da

wäre

wårbruket. Hvad råd är här at tilgripa? Båra det och det på ryggen? Nej, som hwar och en må sit behålla och besitta, så lät honom och nyta det med frihet, då det sker utan andra skada.

2) Skal ången båra gräs, så måste hon efter några år uptagas til åker: blir hon då god och wål drifwen, ger hon sedan så mycket ömning och gawe hö. Ju mer jorden gifwer säd, under det hon är åker, ju bättre är det för Sveriges allmänne korn-binge.

3) Här wid är ån en förman, nämligen de drängar, som från landet komma at tjena i Staden, föra en kundskap och försäkerhet til baka, som de wål saknat i annan handelse.

4) Jag lägger härtil, at genom Ståderns ångskiffel, och därmed förknippade åkerbruk, hafwa flera tunnland af den ofrukbara jord alldeles blifwet förändrade, at de ej kunnas igen. Ungar och åkerfält äro wonne från hafwet, och andre djupe wattugölar: så äro ock de stället, som bestodo af klippor och stringryte, nu slåta och bårande tracter.

Detta är en tagg i ögonen på almogen; men man finner hunden wid höstacken allestädes. Men det rinner mig härwid i hägen, at jag märkt en far-sjukan, som heter kärlek til utmarken. Jag wil beskrifwa några af des kännetecken, och lemna, om soten här botas eller ej.

Den ostrifnaste Bonde är stor över sin andel i utmarken. Jag har i många år undrat på

på des proportion mot de instångde ågorna, som äro wid pass, såsom en talrik mot et Cheebord. Om de instångde ågorna skola föda människor och kreatur, ifrån Julii månad hele wintren igenom til fram midt i Maj, och utmarken hinser knapt at lifnära dem de öfrige 10 eller 12 wockorna; huru är man så färdig, at fåtta för utmarken? Jag wet, at en Bonde budet til at rätta gårds-gården, där han legat i lynch, och kan hända han därwid wonnet så mycket gräs, som han i 4 dagar kunde gifwa 2 kalfwar. Men innan man wetat et ord af, hafwa markamännena (så kallas de, som hafwa del i utmarken) rifwet gårds-gården neder, och gjort alt hans arbete fruktloft. Hvad wil jag tala om flygsands-backar och utskurna torf-gölar, där icke allenast intet kreatur kunnat hafwa söda, utan waret i fara om wårtiden, at omkomma? Sedan dessa ställen nu blifwet fruktbare marker, räknar afunden dem för det de äro, och ej för det de wäret, då jag likwål förklarar, at hwart enda tunnland årminstone sedrat 100 Dal. S:mts omkostnad.

Plantager skola wara en Stads-manna-närning, och i synnerhet de af Tobak, hwilka födra mest a gödslen och starkare jord. Ingen nöd, at ju sadane komma i bruk: ty de idna mödan; men där jorden är swag, och gödslen tryter, blifwa de både små och få, medan ågaren måste förut skaffa sig det nödiga.

Trädgårds=Kötsel borde ej mer wara Stads-
 ån Landt = manna tiltag: doch ser jag wåra
 Stads = gummor, som gemenligen hafwa en lit-
 ten täppa, krassa däri, at de icke allenast haf-
 wa sin kål, och sina små kryddor, utan ock si-
 na forskryddor, at aflåta til bönder. De för-
 mögnare hafwa ock lemnat sina Fruntimer träd-
 gårds = omsorgen, och blifwa för sit förtroende
 fagnade med nästan allt, hwad trädgården kan
 lemna på berdet. Jag måste doch tillfå, at
 Halmstad har i denna landsorten de bästa träd-
 frukter, samt at rödbet och kumin köpes af Borg-
 gare från Skånska Läro=skolan.

Jag kommer här at tänka på åtkämnaden
 imellan store och små Städer: i de förre, såsom
 befäste, måste all ting trängas ihop det tårlaste
 som ske kan, då däraf följer allsköns elak stank,
 en förgiftad luft, och så mycken oordentlig män-
 nisko = död, at landet och de mindre Städerna
 hinna knapt ersätta de större afgang. Uter är i
 de mindre Städerna en frisk och fri luft, godt
 utrymme, och det jag nu nämnde, trädgårdar
 wid alla tomter. Jag anser detta för en stor
 lifs = begwåmlighet, och lemnar andre at besinna
 hwad förmån det är wid elds = faror, när husen
 äro något skilda. Måne icke de gator, som
 äro bebyggda med låga hus, dem man swårtigen
 kan se för de gröna fruktbarande träden, äro
 nästan så wakra, som de där öfwertäckas med
 palatser?

(Slutet härnäst.)

Hwad

Hwad nytt i Staden?

Korta Stads = nyheter.

Götheborgske Wexel = kursen.

Onsdagen, den 22 September.

London	- -	97½	- -	Dal. R. mt.
Amsterdam	- -	92	dub. usö	M. f. R. mt.
Hamburg	- -	91½	- -	M. f. R. mt.

Ånkomne äro Skepparne Jöns Simonsson
 ifrån Hull med barlast, och Swen Mathieson
 Nyssbol ifrån Hamburg, äfwen Melcher Onken
 och Jan Onken, som ock Nils Larsson ifrån Kö-
 penhamn med barlast.

Utgångne äro Skepparne Peder And. Nyss-
 bol, och Jan Jacob Hagels til Hamburg, item
 Wilhelm Borits til Bremen med sill, Carl
 Fred. Fallberg til Aberdeen, och Lorents Sta-
 bäus til Kirkudbright med järn och bräder.

Helsingör. Den 13 Septemb. gingo här-
 om Skepparne Francois Stenuit ifrån Hull
 til Stockholm med barlast, Johan och Melcher
 Onken ifrån Köpenhamn til Götheborg med
 barlast, Swen Jpsson, och Erhard Bolstedt
 ifrån Ystad och Lissabon til Götheborg med tun-
 nor och salt, Johan Gust. Christen ifrån Amster-
 dam

Dam til Stralsund med styck-gods. Den 15 dito, Zacharias Zuthe ifrån Stettin til Malla-ga med stäfwär, Lars Berlin ifrån Stralsund til Marstrand med barlast, Jens Willasen och Oluf Sundström ifrån Ystad til Göteborg med tunnor. Den 16 dito, Caspar J. Nensfert ifrån Stockholm til Bristol med järn, Joch. Suchau ifrån Helsingör til Göteborg med barlast, Jens Lindberg ifrån Stockholm til Hull med järn, Jacob Samson ifrån Stockholm til Genua med bräder, Jochim Sager ifrån dito til Lissabon med dito. Den 17 dito, Lars Nilsson och Anders Heilberg ifrån Stockholm til London och Plymouth med järn. Den 18 dito, Swen Andersson, Anders Sabelström, Carl Ekelund och Anders Andersson ifrån Calmar til Göteborg med tunnor, John Sachteling och Claus Westerberg ifrån Carlshamn til Göteborg med barlast och tunnor, Carl A. Horn ifrån dito til London med bräder, Arfwid O. Berg ifrån Petersburg til Hamburg med olja, Jacob Halling ifrån Carlshamn til Göteborg med tunnor, Peter Hogård ifrån Stockholm til Porto med järn.

Små Ryrko-tidningar.

I Swenska Församlingen äro ifrån den 16 til den 23 dennes födde 3 Gossar och 3 Flickor barn: Dödde Rådsmannen, Herr Daniel Enerot, af feber, Skräddaren Bergii hustru af rånrande

rande sjukdom, jämte 3 barn af ofände barnas sjukdomar, och 1 dito af trösken.

I Dyfka Församlingen död Kopparslagares Aldermannen Klungers Enka, Anna Maria Klunger.

I Kronhus = Församlingen födde 7 barn: Wigde Soldaten, Jonas Niskelund och Sunnila Simonsdotter: Dödde Sergeanten, N. Hagman af hetsig feber, 1 Handtlångare af håll och styng, och 7 barn af koppor, trösken och slag.

EPIGR. CI.

Meritum Christi et Fides.

Si bona distribuatur Regnator, quisque rogabit.

Distribuit Christus: tu capere illa negas.

Syngrapha donatur, signataque nomine Regis:

Si schedulam nolis sumere, sume nihil.

FPIGR. CII.

In Phariseum.

Ecce, Sacrosancti meruisti Flamini iram.
Surge, miser: tandem percipe verba Dei.

Non audire iuvat? Sunt irrita vota; peristi.

Desperata salus hac ratione tua est.

Sunda

Kundgdrelser.

Den 4. October blifwer sammantråde wid huf- och begravnings-cassan härstädes: de Inter-
essenter, som sista quartalet uteblifwer med si-
ne quartals-penningar, påminnas, at därmed
inkomma, för at undwika de fölghder, som sjer-
de Reglen uti Reglementet innehåller: så gif-
wes åt wien til känna, at Stråddaren, Måster
Bergius är den förste, som utaf denna cassas
medel utbekommet til sin nu afledna hustrus be-
grafning 141 Dal. Smt; hwaraföre Inter-
sentkapet påminner sig här wid sjette Regelen
innehåld. Eho som wil deltaga uti så utmär-
ta förmåner, anmåde sig wid nästa samman-
komst.

Igenom offentlig Auction komma följande
Frälse-Hemman at säljas i Borås Stad den 26
instundande October: nämligen Hofgården et
helt, och Hajums Prestegård et halft, bägge i
Marcks Hårad, det förra i Jstorps och det sednare
i Hajums Socknar; item Gåskilen et, och Torkels-
sö et halft uti Rinds Hårad, det förra i Mårdar-
Klefs, och det sednare i Elefs Socknar, jämwd
Stårum et halft, uti Redwågs Hårad och Kölar-
by Soken, alla uti Elfsborgs-Lån belägne.

Hos Hr. Rådsmannen S. Bengren finnes nå-
got öfwerblifwet gips, för billigt pris til salu.

En bod at gatan, och en kammar at gården,
samt en wind, äro nu wid Michaelis-tiden ledi-
ge uti Köpman Reiniers hus på Kongsgatan,
at mot hyra tiltrådas och nyttjas.

* * * *

 Sötheborgska
 Magasinet.

Lördagen, den 2 October 1762.

Slutet om Stads-manna-närningar.

Nu kommer jag, med förlof, til Kniple-
dynan = = = Huru tråla icke våra små
flickor därwid? Serdråga-Boarne, som äro
deras afnämare, torde kunna gifwa underrät-
telse om det capital, som årligen kommer til en
liten Stad för grofwe spekar. Jag spår, at
det är ansenligt. En liten Scholä-gosse, som
aldrig försummat sina stycken, talade om för
mig, at han måste knipla, för at skaffa sig böc-
ker och något til kläder: det gjorde mig ondt:
han är nu wid Gymnasium.

Den som wette, hwar det linet wärer, som
spinnes til speke-tråd, och huru det beredes, samt
huru de fine Brabandiske spekarne tilwertas,
han skulle kunna här göra stora inrätningar.
Det är underligt, at sådant ej påträffes i Swe-
rige.

Men et ord til er, mina wakra barn! hänger
ej så wid kniple-dynan, at j glömmen at koka,
 Dr bryg